

OSNOVNA ŠOLA VOJNIK

Raziskovalna naloga

Poslušnost radijskih postaj v Občini Vojnik

OŠ VOJNIK

Mentorica: Tatjana Hedžet

Avtorici: Mojca Cvikl

Lektorica: Amalija Kožuh

Eva Hvalec

Vojnik, 2014

KAZALO

POVZETEK.....	4
ZAHVALA.....	5
1 UVOD.....	6
1.1 NAMEN.....	6
1.2 CILJI	6
1.3 HIPOTEZE.....	7
1.4 METODE DE LA	7
2. TEORETIČNI DEL.....	9
2.1 RADIO	9
2.2 ZGODOVINA RADIA V SLOVENIJI	9
2.2.1 KRATEK ZGODOVINSKI PREGLED.....	10
2.3 FREKVENCA (ν).....	10
2.4 VALOVNA DOLŽINA (λ)	11
2.5 RADIOMETRIJA	11
2.6 KAKO DO SVOJEGA RADIA?	11
2.7 ZAKON O MEDIJIH (Zmed)	12
3 EKSPERIMENTALNI DEL.....	13
3.1 Rast števila radijskih postaj v Sloveniji.....	13
3.2 REZULTATI ANKETE	14
3.3 PRIMERJAVA PROGRAMA RADIA CELJE IN RADIA ANTENA.....	20
3.4 INTERVJU Z GOSPO MARIJO KOTNIK.....	21
3.5 Intervju z voditeljico in urednico oddaje Katrca na Radio Celje, Klavdijo Winder	23
3.6 Intervju z Robertom Šprahom, direktorjem Radia Antena Štajerska.....	24
3.7 Primerjava poslušnosti radijskih postaj – raziskava Mediane RM.....	25
3.8 Radijski programi in njihove frekvence v Vojniku.....	26
4 RAZPRAVA IN ZAKLJUČEK.....	28
5 VIRI IN LITERATURA.....	30
6 PRILOGE	31
6.1 Anketni vprašalnik.....	31
6.2 Rezultati Mediane RM.....	31

KAZALO SLIK

Slika 1: Radijski sprejemnik iz leta 1939 (foto: Tatjana Hedžet, 1. 3. 2014)	9
Slika 2: Radijski sprejemnik (foto: Eva Hvalec, 20. 2. 2014).....	21
Slika 3: Marija Kotnik (foto: Mojca Cvikl, marec 2014).....	22
Slika 4: Iskanje radijskih programov (foto: Eva Hvalec, 25. 2. 2014).....	26

KAZALO TABEL

Tabela 1 Kratak zgodovinski pregled radia v Sloveniji.....	10
Tabela 2: Število radijskih postaj v Sloveniji	13
Tabela 3: Kdaj in kje poslušajo radio starši in stari starši	17
Tabela 4 : Poznavanje radijskega voditelja	19
Tabela 5: Pomembnost radia v današnjem vsakdanjiku.....	19
Tabela 6: Mnenja anketirancev o pomembnosti radia	19
Tabela 7: Število radijskih postaj v Vojniku.....	27
Tabela 8: Potrditev hipotez.....	28

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Razvrstitev anketirancev po starosti in spolu.....	14
Graf 2: Največkrat poslušana radijska postaja.....	15
Graf 3: Poznavanje frekvence priljubljene radijske postaje	16
Graf 4: Kdaj in kje poslušajo radio sošolci in srednješolci	16
Graf 5: Čas poslušanja radia	17
Graf 6: Vzrok za poslušanje priljubljene radijske postaje.....	18
Graf 7: Vzroki za zamenjavo radijske postaje.....	18

POVZETEK

INTERDISCIPLINARNO PODROČJE

Naslov naloge: POSLUŠNOST RADIJSKIH POSTAJ V OBČINI VOJNIK

Avtorici: MOJCA CVIKL in EVA HVALEC

Mentorica: Tatjana Hedžet

Lektorica: Amalija Kožuh

Šola: OŠ Vojnik

Ob 85. obletnici Radia Slovenija in ob 60 let delovanja Radia Celje je bil namen naše raziskovalne naloge raziskati čim več o poslušanosti radia med občani v Občini Vojnik, zakaj in kdaj ga poslušajo ter izvedeti čim več o zgodovini slovenskega radia.

Opravili smo intervju s Klavdijo Winder, voditeljico oddaje Katrca na Radio Celje, Robertom Šprahom, direktorjem Radia Antena Štajerska, Marijo Kotnik, ki že več kot 60 let posluša radio, informacije pa smo pridobili tudi s pomočjo Martina Hauptmana z Agencije za komunikacijska omrežja in storitve RS, o številu radijskih postaj v Sloveniji in Ireno Setinšek, ki nam je posredovala rezultate Mediane RM za celjsko regijo.

Izvedeli smo, da je trenutno v Sloveniji 89 radijskih postaj, največ (98) jih je bilo leta 2009 in 2010. V Vojniku imamo možnost poslušanja med več kot 21 različnimi radijskimi postajami.

Voditelji radijskih programov imajo pomembno vlogo pri poslušanju radijskih programov, saj skušajo pritegniti poslušalce z dobrim glasbenim izborom, s popularnimi glasbenimi gosti, aktualnimi temami, novicami iz sveta glasbe, tudi z nagradami, glasbenimi željami, akcijami itd.

Za dober radijski program se morajo radijske postaje nenehno truditi in se seveda prilagajati krogu poslušalcev.

Ugotovili smo, da mladi poslušajo radio zaradi glasbe, starejši pa izbirajo lokalni oziroma regionalni radijski program, kjer izvedo koristne informacije, ki so vezane na okolico, v kateri živijo.

Radio je medij, ki lahko hkrati obvešča veliko množico ljudi. Radio prenaša le zvok, nam pa z dobro glasbo, zanimivimi in smešnimi moderaterji tudi polepša dan.

ZAHVALA

Raziskovalna naloga, ki je sedaj v vaših rokah, ne bi nastala brez pomoči in spodbude nekaterih ljudi.

Radi bi se zahvalili:

- svojim staršem, ker so naju ves čas spodbujali in nama pomagali;
- Klavdiji Winder, voditeljici oddaje *Katrca* na Radio Celje;
- Robertu Šprahu, direktorju Radia Antena Štajerska;
- Mariji Kotnik,
- Ireni Setinšek, izvršni direktorici Mediane, d. o. o.,
- Martinu Hauptmanu z Agencije za komunikacijska omrežja in storitve RS,
- vsem anketiranim učencem naše šole in občanom Vojnika, ki so si vzeli čas ter odgovorili na najino anketo,
- mentorici Tatjani Hedžet,
- Amaliji Kožuh za jezikovni pregled naloge.

1 UVOD

Radio uporabljamo za sprejemanje in poslušanje radijskega programa. Radio lahko poslušamo na poti, pri kosilu, ko se zbuja, pred spanjem, ob delu itd. Poslušamo ga lahko doma, v službi, v avtomobilu, na letališču itd. Radio poslušamo ob vsakdanjih opravilih. Na radijskem sprejemniku lahko poiščemo različne radijske postaje.

Vsaka radijska postaja ponuja svoj program in ima svoj krog poslušalcev. Radijska postaja je naša osebna izbira, kajti ljudje se zelo radi navežemo na določeno radijsko postajo oziroma program in na napovedovalce, ki vodijo program.

V današnjem času je prava poplava radijskih programov. Radijski sprejemniki so po dostopnih cenah. Vse to je spremenilo tudi vlogo radia, ta pa je še vedno najhitrejši medij, ki lahko v vsakem trenutku sporoči pomembno informacijo zelo širokemu krogu poslušalcev.

1.1 NAMEN

Namen naše raziskovalne naloge je bil raziskati čim več o poslušanosti radijskih postaj ter katere radijske postaje so dosegljive v Občini Vojnik.

Zanimala nas je tudi rast oz. padec števila radijskih postaj od osamosvojitve Republike Slovenije do danes in izvedeti čim več o zgodovini radia na Slovenskem.

Izvedeti smo želeli razlike med dvema radijskima postajama, ki sta najbolj poslušani med nami – Radio Celje in Radio Antena.

1.2 CILJI

Ugotoviti želimo:

- kako razširjeno je poslušanje radia med občani Vojnika,
- katera je njihova najljubša postaja in zakaj,
- kje, kdaj in koliko časa na dan jo poslušajo,
- v katerem primeru postajo zamenjajo,
- katerega radijskega voditelja poznajo občani Vojnika,

- ali se jim zdi radio pomemben medij v današnjem vsakdanjiku,
- kakšni so pogoji za ustanovitev svoje radijske postaje,
- kako so včasih poslušali radio,
- koliko radijskih postaj je v Sloveniji in koliko jih lahko poslušamo v Vojniku,
- kakšna je vizija radijske postaje in kakšno vlogo imajo voditelji oddaj na radiu.

1.3 HIPOTEZE

Na začetku raziskovanja smo si postavili nekaj predvidevanj.

Predvidevali smo:

- Večina osnovnošolcev posluša največ komercialne radijske postaje.
- Večina poslušalcev posluša radio več kot eno uro na dan.
- Radio se največ posluša v avtomobilu med vožnjo.
- Večina anketirancev pozna frekvenco svoje najljubše radijske postaje.
- Večina radio posluša zaradi glasbe.
- V Občini Vojnik lahko poslušamo več kot deset slovenskih radijskih postaj.
- V Sloveniji je več kot 100 radijskih postaj.
- Število radijskih postaj še vedno narašča.

1.4 METODE DE LA

Raziskovalno delo smo začeli z iskanjem gradiva o radiu. Informacije smo poiskali v revijah, časopisnih člankih in tudi na internetnih straneh se je našlo veliko zanimivih in koristnih podatkov.

Sledilo je zbiranje podatkov o značilnostih radia, njegovi zgodovini.

Za pomoč smo prosili podatke na *Agenciji za komunikacijska omrežja in storitve RS – AKOS*, kjer smo dobili veliko koristnih informacij.

Opravili smo tudi intervju s Klavdijo Winder, ki ima svojo oddajo na Radio Celje, odgovornim urednikom radia Antena in Marijo Kotnik, ki posluša radio že več kot 60 let.

Pripravili smo anketo, ki smo jo razdelili učencem naše šole in občanom Vojnika. Rezultate ankete smo analizirali, ugotovitve pa prikazali s pomočjo grafov in tabel.

Svoje ugotovitve smo primerjali s podatki raziskave Mediana RM – specializirane raziskave za merjenje poslušnosti radijskih postaj v Sloveniji.

Spremljali in poslušali smo radijski program dveh radijskih postaj.

Na radijskem sprejemniku smo poiskali radijske postaje, ki so dosegljive v Občini Vojnik.

2. TEORETIČNI DEL

2.1 RADIO

Radio (lat. radius – žarek) je eden izmed medijev, ki je veliko prispeval k razvoju človeštva v 20. stoletju. Kljub poplavi novih elektronskih medijev (računalnik, TV...), se je radio ohranil do danes in postal najhitrejši medij, ki je dostopen človeštvu. Svoje programske vsebine oddaja preko kablov, satelita oz. po zraku. Tako radio spada med množične medije.

Radio je ljudem najbolj dostopen medij, saj ga lahko poslušamo ves dan, v avtu, kuhinji, ponoči ali v službi. Kljub poslušanju radijske postaje pa lahko obenem opravljamo tudi druge dejavnosti, oblikuje pa tudi naš glasbeni okus. Kljub temu pa je radio večkrat zapostavljen medij, saj mnogi menijo, da iz drugih množičnih medijev izvedo več informacij, pomembnih za življenje.

POJMI

Radiofuzija je prenos zvoka (tudi slike) s pomočjo elektromagnetnih valov.

Radioemisija je oddajanje radijskega programa.

Radiofonija je prenašanje zvokov, spremenjenih v električne signale, impulze z radijskimi valovi.

2.2 ZGODOVINA RADIA V SLOVENIJI

Radio poslušamo v Sloveniji že od leta 1928.

Za začetnika radiofonije velja Italijan Guglielmo Marconi. Ta je leta 1899 vzpostavil prvo radiotelegrafsko zvezo med Anglijo in Francijo.

Slika 1: Radijski sprejemnik iz leta 1939 (foto: Tatjana Hedžet, 1. 3. 2014)

2.2.1 KRATEK ZGODOVINSKI PREGLED

Tabela 1 Kratak zgodovinski pregled radia v Sloveniji

Leto	
1923	Mario Osana, inženir elektrotehnike, je začetnik radia v Sloveniji, sestavil je prve radijske sprejemnike.
1926	Pod vodstvom Maria Osane je bila zgrajena radiooddajna postaja v Domžalah.
1928	1. septembra 1928 je bil prvi dan poskusnega oddajanja, čez dva meseca (28. 10. 1928) pa je sledila uradna otvoritev prvega slovenskega radia – Radio Ljubljana.
1941	17. novembra 1941 je v Ljubljani nastala ilegalna radijska postaja Kričač.
1944	Radio Osvobodilna fronta, ki je imel sedež v Črnomlju, deloval je le do 28. 4. 1945.
1945	9. maja 1945 je Radio Ljubljana objavil osvoboditev Ljubljane. 11. maja 1945 je začel delovati Radio Svobodni Maribor in Radio Ajdovščina, ta se je kasneje preimenoval v Studio Nova Gorica.
1953	Radio Šmarje pri Jelšah.
1954	Rojstvo Radia Koper in Radia Celje.
1956	Ustanovljena Direkcija radijskih postaj Slovenije.
1959	Radio Ljubljana se je preimenoval v Radiotelevizija Ljubljana.
1990	RTV Ljubljana se preimenuje v RTV Slovenija. Uvede se združenje lokalnih radijskih postaj Slovenije.

V šestdesetih in sedemdesetih letih 19. stoletja se v Sloveniji začnejo pojavljati lokalne nekomercialne radijske postaje.

Radio je po osamosvojitvi v Sloveniji leta 1991 doživel velik kvantitativni razvoj s pojavom komercialnih radijskih postaj.

2. 3 FREKVENCA (v)

Frekvenca nam pove število nihajev v časovni enoti. Kot enoto časa največkrat uporabimo čas 1 sekunde. Od tod izhaja tudi ime hertz, saj je 1Hz enak 1 nihaju/sekundo.

Pri radijskih valovih pa gre za to, kolikokrat zaniha električno in magnetno polje v času 1 sekunde. To frekvenco radijskih valov povemo v hertzih. Dober primer je Radio Celje, ki ima frekvenco 100,3 MHz [megaherca], kar pomeni, da radijski valovi nihajo s frekvenco 100 300 000-krat na sekundo.

Radio je v osnovi analogen in uporablja frekvenčni pas od 87,5 do 108 MHz. [9]

2.4 VALOVNA DOLŽINA (λ)

Valovna dolžina in frekvenca sta obratno odvisni, kar pomeni, da so pri nižjih frekvencah višje valovne dolžine.

Valovna dolžina nam pove tudi, kako dolgo anteno rabimo – večja je valovna dolžina, večje antene potrebujemo.

Če hočemo izračunati valovno dolžino Radia Celje, potrebujemo podatka za svetlobno hitrost, ki je 300 000 000 m/s ter frekvenco (v našem primeru je 100 300 000 Hz) in ju delimo. Torej: $\lambda = c:v = 300\,000\,000\text{ m/s} : 100\,300\,000\text{ Hz} = 2,99\text{ m}$ [9]

2.5 RADIOMETRIJA

Radiometrija je raziskava slovenskega radijskega trga, ki so jo začeli izvajati leta 1996 in med drugim nudi aktualne podatke o poslušanosti vseh radijskih programov na območju Slovenije, poslušanost radijskih programov v preteklem dnevu ipd. [4]

2.6 KAKO DO SVOJEGA RADIA?

Postopki za ustanovitev programa so preprosti, a nujno potrebni.

Radio potrebuje še »prostor« v radiofrekvenčnem spektru. Pomemben in pogosto podcenjen dejavnik pri radijski postaji je radijska frekvenca, ki je nujno potrebna za razširjanje programa prek radijskih valov. Agencija podeljuje pravico za uporabo radijskih frekvenc z odločbo o dodelitvi radijskih frekvenc (ODRF). Za FM radio se pravico do uporabe radijske frekvence lahko pridobi izključno preko javnega razpisa. Ob tem je treba poudariti, da so praktično vse frekvence za FM radio, do katerih ima Slovenija pravico, že podeljene. Zaradi tega so možnosti za umestitev nove radijske postaje v radiofrekvenčni spekter izredno majhne.

Na razpisu za radijske frekvence lahko kandidirajo novi in obstoječi izdajatelji radijskih programov. Za vsako podeljeno frekvenco velja, da jo je treba začeti uporabljati v roku enega leta po izdaji odločbe. Prav tako je imetnik odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc (ODRF) zavezan k letnemu plačilu nadomestila za uporabo radijskih frekvenc. Letni znesek plačila je odvisen od več faktorjev, v grobem

pa znaša 350 evrov za manjše oddajne točke, 3.500 evrov za srednje in 25.000 evrov za večje. [11]

2.7 ZAKON O MEDIJIH (Zmed)

25. 4. 2001 Državni zbor RS sprejme Zakon o medijih, ta ureja pravno formalne odnose na področju radia.

Zakon o medijih opredeljuje radijske programe posebnega pomena (nekomercialne) in druge, ki ne sodijo med programe s posebnim pomenom (komercialne).

Radijski programi s statusom programa posebnega pomena:

- radijski programi Radiotelevizije Slovenija, ki delujejo v okviru javnega zavoda RTV Slovenija (v Sloveniji je osem takih programov);

- lokalni radijski programi, ti pokrivajo območja, kjer živi do 10 % prebivalcev RS. Ti programi morajo predvajati najmanj 30 % lokalnih programskih vsebin lastne produkcije (v Sloveniji je sedem takih programov);

- regionalni radijski programi: so namenjenim prebivalcem območja, na katerem živi 10–50 % prebivalcev RS. Ti programi morajo oddajati dnevno najmanj 30 % regionalnih programskih vsebin lastne produkcije (v Sloveniji je deset takih programov);

- študentski radijski programi so namenjeni študentom in jih ustvarjajo študenti, včasih sta obstajali dve postaji, danes pa delujeta brez posebnega statusa.

Komercialni radijski programi se financirajo iz lastnih sredstev, nekomercialni pa ne. [13]

3 EKSPERIMENTALNI DEL

3.1 Rast števila radijskih postaj v Sloveniji

Zanimalo nas je, kako se je z leti spreminjalo število radijskih postaj. Potrebne podatke nam je prijazno posredoval *po spletni pošti Martin Hauptman z Agencije za komunikacijska omrežja in storitve RS, AKOS*.

Tabela 2: Število radijskih postaj v Sloveniji

Leto	Število radijskih postaj
1991	27
1995	50
1999	68
2000	75
2004	83
2008	97
2009	98
2010	98
2011	94
2012	90
2013	89

Iz tabele je lepo razvidno, da število radijskih postaj narašča do leta 2010, ko jih je 98. Po letu 2010 pa se število radijskih postaj manjša. Predvidevamo, da je vzrok v financiranju.

Na AKOS-u smo dobili tudi podatek o pokritosti radijskih postaj, ki pokrijejo največ potencialnih poslušalcev, največ pokrijejo prvi, drugi in tretji program Radia Slovenija, Radio Ognjišče pa malo več kot pol – vsi ostali pokrijejo precej manj. Noben program pa ne pokriva Slovenije v celoti oziroma 100 %.

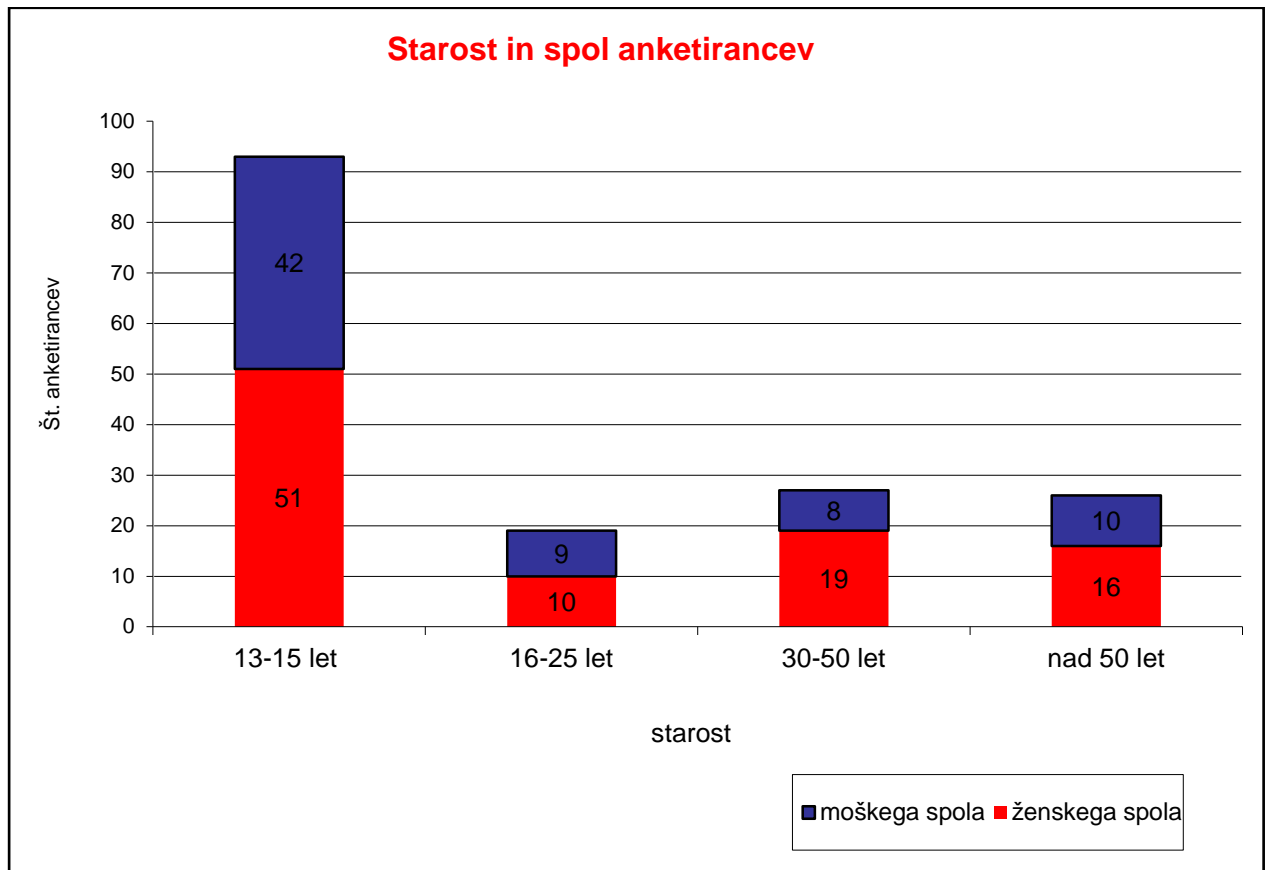
Izvedele smo tudi, da Slovenija ta hip razpolaga z 208 prostimi radijskimi frekvencami, od katerih jih je približno polovico možno prižgati, ostalih pa ne, ker bi z vklopom teh motili obstoječe radijske postaje. Ob tem so nas opozorili, da so omenjene frekvence praviloma majhnih izsevanih moči z majhnimi območji pokrivanja, večinoma na manj poseljenih območjih.

3.2 REZULTATI ANKETE

Anketo smo razdelili v mesecu februarju med učence 8. in 9. razreda OŠ Vojnik, srednješolcem, študentom, njihovim staršem, starim staršem, sosedom ...

Razdelili smo 300 anket, vrnjenih smo dobili le 163.

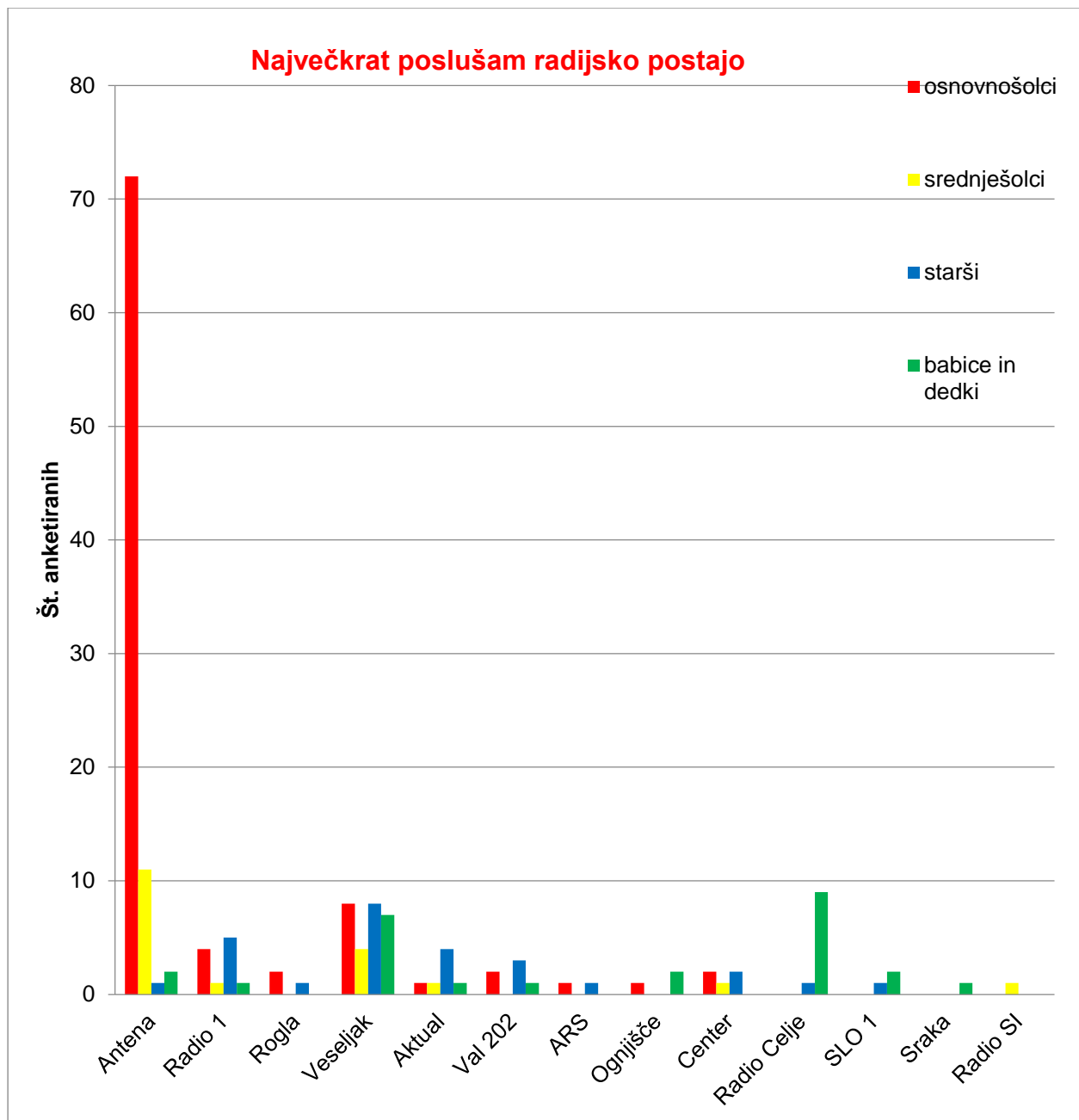
1. Zanimala sta nas starost in spol anketirancev.

Graf 1: Razvrstitev anketirancev po starosti in spolu

Največ je bilo anketiranih učencev v starosti 13 –15 let, to so učenci 8. in 9. razreda. Najmanj anketirancev je bilo med srednješolci, starši in starimi starši, ki so v številu približno izenačeni. Med anketiranci je bilo več anketiranih ženskega spola.

2. Katero radijsko postajo največkrat poslušate?

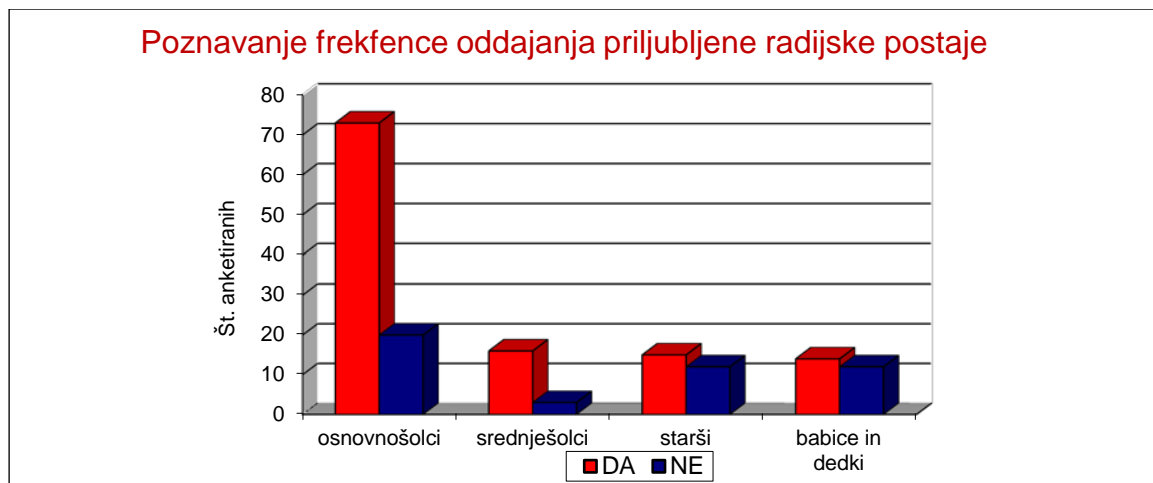

Graf 2: Največkrat poslušana radijska postaja

Večina sošolcev (77,4 %) poslušajo Radio Antena, prav tako tudi srednješolci (57,8 %), naši starši najpogosteje poslušajo Radio Veseljak (29,6 %), babice in dedki pa Radio Celje (34,6 %).

Ugotavljamo, da mladi poslušajo večinoma komercialne radijske postaje, prav tako tudi večina staršev, stari starši pa nekomercialno lokalno radijsko postajo. Anketiranci so navedli 13 različnih radijskih postaj.

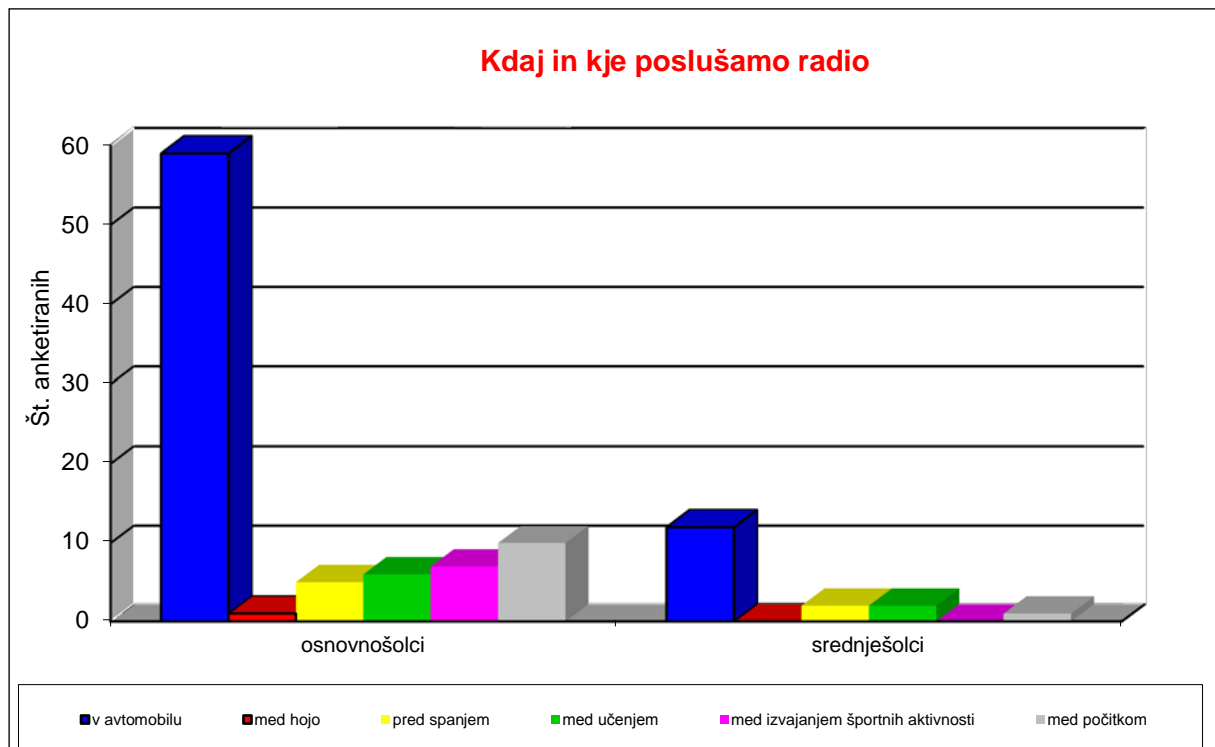
3. Mogoče veš, na kateri frekvenci je ta postaja?

Graf 3: Poznavanje frekvence priljubljene radijske postaje

Pri sošolcih pozna skoraj 78,4 % frekvenco svoje priljubljene radijske postaje, pri srednješolcih celo 84,2 %. Pri starših in starih starših pa je ta odstotek manjši. Vendar jih več kot pol pozna frekvenco svojega najljubšega radia.

4. Kdaj oz. kje ponavadi poslušáš to radijsko postajo?

Graf 4: Kdaj in kje poslušajo radio sošolci in srednješolci

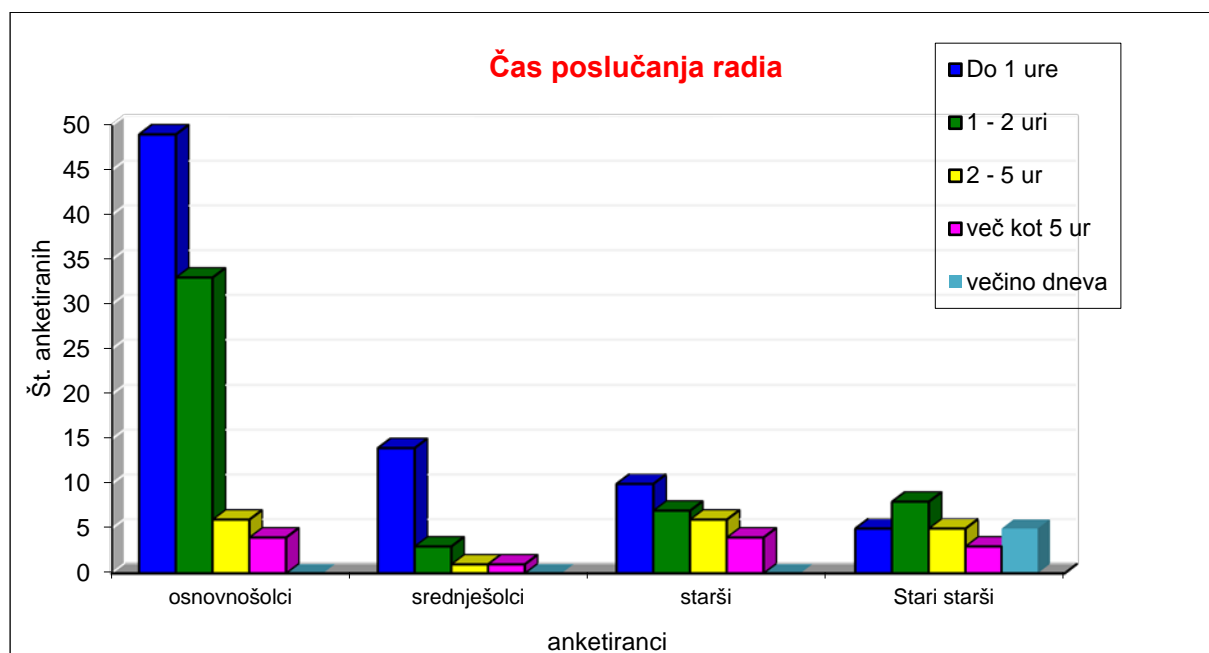
Največ anketiranih učencev 8. in 9. razreda največkrat radio poslušá v avtomobilu, prav tako tudi srednješolci.

Tabela 3: Kdaj in kje poslušajo radio starši in stari starši

	Starši	Babice in dedki
v avtomobilu	10	4
med počitkom	0	5
v službi	5	1
pred spanjem	0	0
med kuhanjem	7	10
med izvajanjem športnih aktivnosti	0	0
ponoči	1	0
zjutraj	3	5

Največ staršev poslušajo radio v avtomobilu, stari starši pa največ poslušajo radio med kuhanjem.

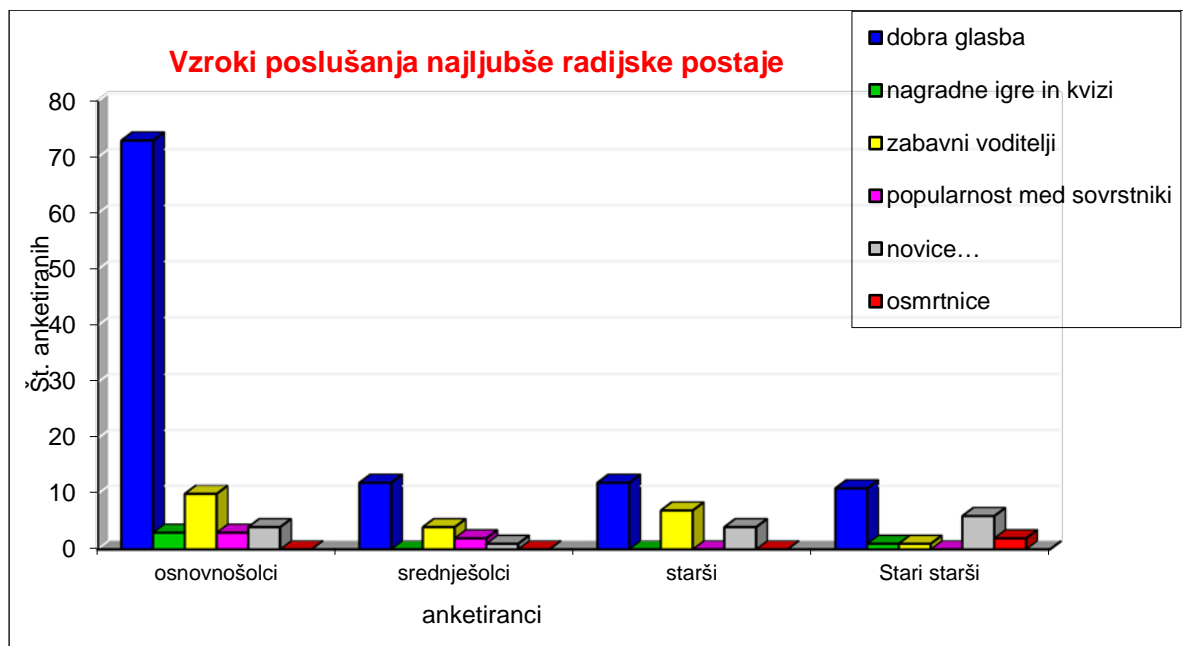
5. Približno koliko časa na dan poslušajo to radijsko postajo?

Graf 5: Čas poslušanja radia

Sošolci, srednješolci in starši v večini radio poslušajo samo do 1 uro na dan, medtem ko se čas poslušanja pri starih starših podaljša na 2 uri, tretjina teh celo poslušajo radio večino dneva, kar je razumljivo, ker so to pretežno upokoenci.

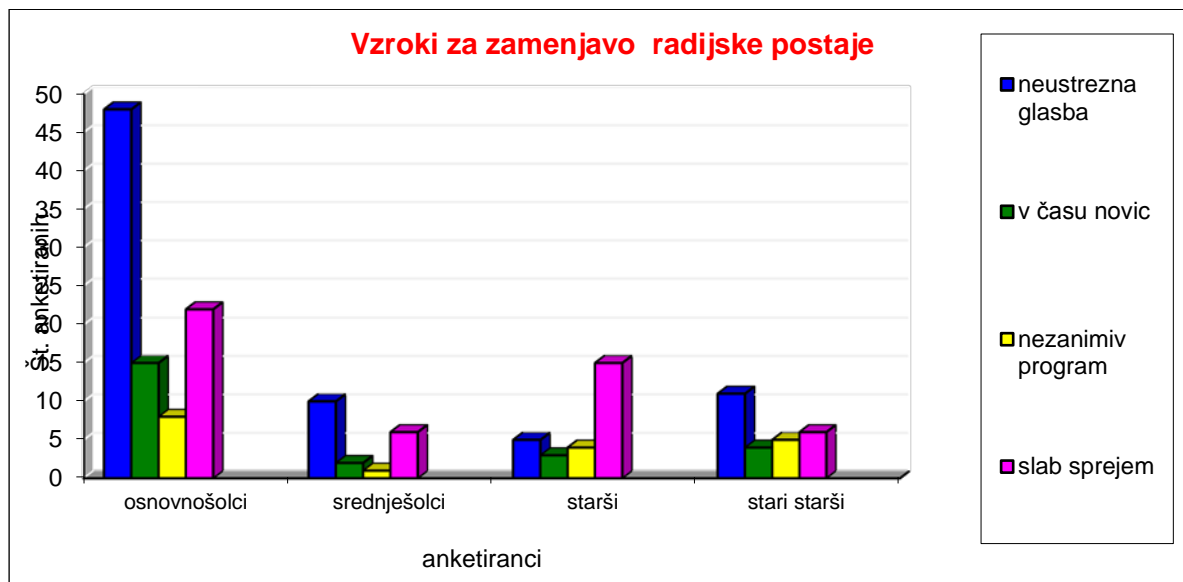
6. Zakaj je ravno ta tvoja najljubša radijska postaja?

Graf 6: Vzrok za poslušanje priljubljene radijske postaje

Dobra glasba je pri večini vseh anketiranih najpogosteje vzrok poslušanja izbrane radijske postaje.

7. V katerem primeru zamenjaš radijsko postajo?

Graf 7: Vzroki za zamenjavo radijske postaje

Pri učencih osnovne šole, srednješolcih ter starih starših je vzrok, da zamenjajo radijsko postajo, največkrat neustrezna glasba, pri starših pa slab sprejem oz. signal.

8. Katerega radijskega voditelja na svoji najljubši radijski postaji poznaš?

Tabela 4 : Poznavanje radijskega voditelja

	POZNA	NE POZNA
osnovnošolci	46	47
srednješolci	7	12
starši	7	20
stari starši	11	16

Med osnovnošolci skoraj polovica pozna radijskega voditelja na svoji najljubši radijski postaji, tretjina srednješolcev in le četrtnina staršev ter 42 % starih staršev.

Osnovnošolci so v največjem številu navedli voditelja Janka in Diano z Radia Antena.

Med ostalimi anketiranci se največkrat pojavita ista voditelja , pridruži se jima še Denis Avdič z Radia 1 in Andrej Karoli z Vala 202.

8. Ali se ti zdi radio pomemben medij v današnjem vsakdanjiku?

Tabela 5: Pomembnost radia v današnjem vsakdanjiku

	DA	NE
osnovnošolci	90	3
srednješolci	17	2
starši	24	2
stari starši	24	1

Večina anketirancev meni, da je radio še vedno pomemben medij v današnjem vsakdanjiku.

Zbrali smo nekaj njihovih mnenj, zakaj je radio pomemben medij.

Tabela 6: Mnenja anketirancev o pomembnosti radia

	MNENJA
osnovnošolci	<ul style="list-style-type: none"> - izvemo veliko aktualnih informacij - slišimo veliko dobre glasbe - nas sprošča
srednješolci	<ul style="list-style-type: none"> - izvemo veliko aktualnih informacij - sprošča - je priročen
starši	<ul style="list-style-type: none"> - izvemo veliko aktualnih informacij - sprošča - lahko zraven počemo še druge stvari

stari starši	<ul style="list-style-type: none"> - izvemo veliko aktualnih informacij - zabava - zraven lahko počnemo še druge stvari
---------------------	--

Veliki večini najinih anketirancev se zdi radio pomemben medij v našem vsakdanjiku prav zaradi hitrega posredovanja pomembnih novic doma in po svetu.

3.3 PRIMERJAVA PROGRAMA RADIA CELJE IN RADIA ANTENA

Odločili smo se, da bomo spremljali program dveh radijskih postaj Radio Antena in Radio Celje (glede na izvedeno anketo najbolj poslušani radijski postaji).

3. in 4. marca sva popoldan poslušali omenjeni postaji in skušali ugotoviti, v čem se razlikujeta ter ugotovitve povezati z rezultati ankete, da starejši od 50 let množično poslušajo Radio Celje, mladi pa Radio Antena.

Ugotovili sva razlike:

1. V glasbi. Na Radiu Celje je bila slovenska glasba slišana v pribl. enakem številu kot tuja glasba, medtem ko je bilo na Radiu Antena v skupaj obeh urah poslušanja slišati manj slovenske glasbe.

2. V prometnih informacijah (obvestila o radarjih, o zaprtjih cest ...) na Radiu Antena le-tem posvečajo bistveno več pozornosti kot na Radiu Celje.

3. Glede na to, da so slovenska mesta zadnje dni zapolnjena s številnimi pustnimi karnevali, nas je zanimalo, kolikokrat bodo na že prej omenjenih radijskih postajah omenili pust oz. pustne prireditve. Ugotovili smo, da je bil na Radiu Antena v času poslušanja pust omenjen 5 -krat, na Radiu Celje pa 2 -krat.

4. Reklame in oglasi. Na Radiu Celje je bilo mogoče v dveh urah slišati dva sklopa oglasov, na Radiu Antena pa pet sklopov reklam oz. oglasov.

5. Novice. Na Radiu Celje so novice bistveno daljše kot na Radiu Antena, kar pa nikakor ne pomeni, da na Radiu Antena ne izvemo vseh pomembnejših informacij o dogajanju doma in po svetu.

6. Osmrtnice, katerih na Radiu Antena za razliko od Radia Celje ni mogoče slišati. Ugotovili smo, da je ravno zaradi predvajanja tuje glasbe Radio Antena med mladimi najbolj priljubljena. Starejša populacija, ki pa jo bolj kot glasba zanimajo informacije (o politiki, vremenu, radarjih...) pa posluša Radio Celje, ki zelo natančno poroča o teh novicah.

Slika 2: Radijski sprejemnik (foto: Eva Hvalec, 20. 2. 2014)

3.4 INTERVJU Z GOSPO MARIJO KOTNIK

Marija Kotnik živi v Socki in je stara mama avtorice naloge, stara je 83 let.

1. Glede na vašo starost naju zanima, kako je bilo v času vaše mladosti. Ali ste imeli doma radio in zakaj?

Ko sem jaz bila vajinih let, še nismo imeli radia, vsaj pri meni doma ne in verjetno še marsikje drugod po domovih, kjer so bivale slovenske družine. To pa zato, ker smo takrat še spadali pod Nemčijo in so radio lahko poslušali samo Nemci. Če je radio poslušal Slovenec, so ga takoj odpeljali v Nemčijo.

2. Ali se morda spomnite, kdo v vasi je imel prvi radio? Kakšen je bil?

Prvi radio so imeli, seveda, Nemci. Pisali so se Arlič. Bili so prijazna družina. Vsake toliko časa smo lahko malo prisluhnili njihovem radiu, ki je bil majhen, lesen in škatlaste oblike.

3. Kdaj ste pri vam doma dobili prvi radio? Kakšne so bile cene v primerjavi z današnjimi?

Prvi radio smo dobili, ko sem bila stara 31 let. Leta prej pa smo ga poslušali pri sosedih, kot sem že omenila. Cene so bile zagotovo višje od današnjih, saj še industrija ni bil tako razvita.

4. Katere postaje ste najraje poslušali in kdaj ste jih poslušali?

Poslušala sem samo slovenske postaje. Najraje Radio Celje in Radio Slovenija. Poslušala pa sem jih zvečer, saj sem podnevi delala na njivah in travnikih. Zraven smo z družino po navadi kaj zapeli in se greli ob krušni peči, jaz pa sem tudi šivala.

5. Ali ste poleg radia imeli še kakšen drug medij, ki vam je posredoval informacije?

Do svojega 45. leta smo imeli doma samo radio in telefon, ampak največ informacij sem dobila z radia. Televizijo smo dobili šele po tem letu, zato smo kasneje informacije poizvedovali tudi preko nje.

Slika 3: Marija Kotnik (foto: Mojca Cvikl, marec 2014)

3.5 Intervju z voditeljico in urednico oddaje Katrca na Radio Celje, Klavdijo Winder

1. Koliko časa je vaša oddaja že na Radiu Celje?

Oddaja je na programu že od leta 2006.

2. Ali ste kot voditeljica narodno-zabavne oddaje tudi glavna urednica oddaje?

Drži, sem voditeljica in tudi urednica svoje oddaje.

3. Kako ste prišli na idejo, da bi ustvarili to oddajo? Je bila to vaša ideja?

Že v otroštvu sem želela postati novinarka, sicer me je pot ponesla v pedagoški poklic, svoje delo, ki ga zdaj opravljam na radiu, pa je zelo sorodno. Zato je nastala tudi ideja za oddajo, ki je bila seveda moja želja.

4. Komu vse je namenjena Katrca? Kateri starostni skupini?

Glede na popularnost narodno zabavne glasbe bi lahko dejala, da imamo mlade poslušalce, srednjo generacijo in tudi starejše.

5. Imate informacije, kako poslušana je?

Glede nato, da imam podporo vodstva in da je to edina tovrstna oddaja in priljubljenost te glasbe v porastu, vemo, da je oddaja poslušana, tudi zaradi odziva ljudi na Pikniku Katrce, ki bo letos že osmi.

6. Na kakšen način skušate pritegniti poslušalce do poslušanja Radia Celje?

Dober glasbeni izbor, ki posega tudi po zabavni slovenski glasbi, dobri glasbeni gostje, teme, novičke iz sveta NZ glasbe, tudi nagrade, glasbene želje, akcije ...

7. Koliko dela je potrebno vložiti v nastanek ene radijske oddaje?

Ogromno, vedno je treba iskati nove ideje, biti v koraku s časom, spremljati svet glasbe, ki se danes zaradi mladih zelo hitro spreminja, obiskovati prireditve, pisati članke.

8. Po kakšnem ključu izbirate goste v svojo oddajo?

Sledim trendom, trenutno aktualne zadeve, pobrskam tudi v nostalgijo in zibelko naše domače glasbe, sicer pa me glasbeniki kontaktirajo v večini primerov sami zaradi lastne promocije.

9. Glede na to, da bo Radio Celje letos dopolnil 60 let delovanja, naju zanima, kako jih boste obeležili. Se obeta kakšno praznovanje? Mogoče s Katrco?

Katrca obeta Piknik Katrce 08, kjer bomo zagotovo obeležili tudi 60 let, vem pa, da kolegi pripravljajo tudi obeležje 60 let Radia Celje.

3.6 Intervju z Robertom Šprahom, direktorjem Radia Antena Štajerska.

1. Včasih smo vaš radio poznali kot radio Fantasy. Zakaj je sedaj to radio Antena?

Fantasy je postal Antena Štajerska, ker smo se združili trije radii: Fantasy, Belvi in Antena. Ime Antena pa je bil izbran zaradi zakonodaje, ki ne dovoljuje več „tujk“, Antena pa je prepoznavna tudi v tujini.

Glavni razlog za združitev pa je ekonomska situacija na slovenskem trgu, kjer je konkurenca velika, posledica tega so različne radijske mreže.

2. Kakšna je vaša vizija v prihodnje?

Vizija je v prilagajanju poslušalcem, ki so v ritmu mladosti, kar pa počnem preko različnih anket, raziskav ...

3. Kje črpate novice doma in po svetu, ki nam jih posredujete?

Tuje novice črpamo iz različnih virov, večinoma z interneta, domače novice pa pokrivamo z novinarji na terenu.

4. Imate informacije, kako poslušana je vaša radijska postaja?

Informacije imamo, saj vsak mesec izvajamo raziskave. Smo najbolj poslušan radio na širšem Celjskem pri publiki, ki smo ji namenjeni, kar je tudi glavni cilj.

5. Ste s poslušanostjo Radia Antena zadovoljni?

Smo zadovoljni, vendar ne „spimo“ na trenutnih rezultatih, ampak se vsak dan trudimo bolj in bolj.

6. Koliko zaposlenih šteje vaš studio?

Radio Antena Štajerska zastopa več kot 20 sodelavcev.

7. Po čem se razlikujete od drugih radijskih postaj? Kaj vas dela unikatne?

Radio Antena Štajerska je radio, ki predvaja mladosten program z zanimivimi, kratkimi, zabavnimi vsebinami, poslušljivimi novicami, glasbo z največ novimi hiti ... Smo radio, ki izvaja največ dogodkov na terenu (različni partiji, dogodki z Anteninimi Drznimi dekleti, aktivnosti terenske ekipe ...).

8. Marsikdo »preklopi« na Radio Antena oz. je to njihov najljubši radio prav zaradi neumnega spraševalca. Zanima naju, kdo sestavlja vprašanja, katerih odgovori nas nasmеjejo.

ANS je rubrika, ki jo pripravlja ekipa producentov, ki vsakodnevno pripravljajo vprašanja in na terenu iščejo odgovore pri mimoidočih. Izmed vseh prejetih odgovorov pa potem predvajamo tiste napačne, ki so najbolj „zanimivi“.

9. Kolikokrat na dan ponovite neumnega spraševalca?

ANS predvajamo po novem 2- kratv jutranjem terminu (v Anteninem Zajtrku prvakov) in potem še približno dve ponovitvi dnevno.

10. Kolikšen del Slovenije pokrivata s svojo postajo?

Radio Antena Štajerska pokriva področje od Trojan, Savinjske doline, Šaleške doline, Maribora z okolico.

Radio Antena SLO pa od Karavank, Ljubljane, Trojan, Savinjske doline, Šaleške doline, Maribora z okolico.

3.7 Primerjava poslušnosti radijskih postaj – raziskava Mediane RM

Mediana RM je specializirana raziskava za merjenje poslušnosti radijskih postaj v Sloveniji, ki jo opravlja Mediana d.o.o., ki se ukvarja s tržnim raziskovanjem in svetovanjem.

Na njih smo naslovili prošnjo, če nam lahko posredujejo podatke o poslušanosti radijskih postaj na Celjskem za januar 2014, da bomo lahko primerjali podatke z našimi podatki iz ankete.

Podatke nam je prijazno posredovala Irena Setinšek, izvršna direktorica Mediane d.o.o.

Pri primerjavi smo ugotovili:

- Med osnovnošolci je najbolj poslušana radijska postaja Radio 1, takoj za njo pa Radio Antena.
- Pri srednješolcih je najbolj poslušana Radio Antena tako kot pri naših anketiranih srednješolcih.
- Starši v celjski regiji poslušajo največ Radio Center, potem Radio Antena in Val 202.
- Stari starši pa največ poslušajo na Celjskem 1. program Radia SLO, Val 202 in Radio Celje.

Ugotovili smo, da so le pri srednješolcih enaki rezultati, pri ostalih pa se le zamenjata prvo in drugo mesto poslušanosti radijske postaje.

3. 8 Radijski programi in njihove frekvence v Vojniku

Odločili smo se, da poiščemo na radijskem sprejemniku vse radijske programe, ki so v dosegu v Vojniku in njihove frekvence, na katerih se lahko predvajajo.

Slika 4: Iskanje radijskih programov (foto: Eva Hvalec, 25. 2. 2014)

Tabela 7: Število radijskih postaj v Vojniku

Radijska postaja	Frekvenca
Radio Antena	87.8 MHz
Radio Center	88,7 MHz, 107.8 MHz
Radio Maribor	90.4 MHz
Radio SI	91.1 MHz, 105.5 MHz
Štajerski val	93.7 MHz
Radio Slovenija 1	94.1 MHz, 95.3 MHz, 98.9 MHz, 90.0 MHz
Radio Sraka	94.6 MHz
Radio Veseljak	95.5 MHz
Radio Celje	95.9 MHz, 100.3 MHz
Koroški radio	97.2 MHz
Radio 1	97.7 MHz, 101.0 MHz, 106.2 MHz
Radio Kum	98.1 MHz
Val 202	99.9 MHz
Radio City	100.8 MHz
ARS	101.4 MHz
Radio Rogla	101.8 MHz
Radio 94	102.6 MHz
MojRadio	107.0 MHz
Radio Hit	104.5 MHz
Radio Ognjišče	105.9 MHz, 107.3 MHz

Ugotavljamo, da lahko v Vojniku izbiramo med 21 različnimi radijskimi postajami. Na radijskem sprejemniku smo lahko poslušale tudi še nekaj drugih radijskih postaj, vendar se nam na zaslonu ni izpisalo njihovo ime.

4 RAZPRAVA IN ZAKLJUČEK

Na začetku smo si postavili nekaj hipotez, ki so vodile naše delo.

Tabela 8: Potrditev hipotez

HIPOTEZA	POTRDITEV
Večina osnovnošolcev posluša največ komercialne radijske postaje.	To hipotezo sva potrdili z anketo.
Večina poslušalcev posluša radio več kot eno uro na dan.	To hipotezo moramo delno ovreči, kajti to velja le za stare starše.
Radio se največ posluša v avtomobilu, med vožnjo.	To hipotezo moramo delno ovreči, kajti to ne velja za stare starše.
Večina anketirancev pozna frekvenco svoje najljubše radijske postaje.	To hipotezo sva potrdili z anketo.
Večina radio posluša zaradi glasbe.	To hipotezo moramo delno ovreči, kajti to ne velja za stare starše.
V Občini Vojnik lahko poslušamo več kot deset slovenskih radijskih postaj.	To hipotezo sva potrdili z iskanjem radijskih postaj, poiskali sva jih 21.
V Sloveniji je več kot 100 radijskih postaj.	To hipotezo morava ovreči, ker jih je le 89.
Število radijskih postaj še vedno narašča.	To hipotezo morava ovreči, kajti po letu 2010 se njihovo število zmanjšuje.

UGOTOVILI SMO:

- V Sloveniji poslušamo radio od leta 1928, pionir radia v Sloveniji je Mario Osana.
- Radio je imel pred 50 leti drugačno vlogo in položaj v družbi.
- Ugotovili smo, da občani Vojnika poslušajo radio povprečno 1 uro, največ v avtomobilu, le starejši pa med kuhanjem, dopoldne in med počitkom.
- Večina občanov pozna frekvenco svoje najljubše postaje, ki jo rad posluša predvsem zaradi svoje glasbe ter aktualnih novic ter zabavnih radijskih voditeljev, a v primeru slabega sprejema signala ali nezanimivega programa, jo zamenja.

- Večina mladih prebivalcev (osnovnošolci, srednješolci) Občine Vojnik najpogosteje posluša glasbo na Radio Antena, tisti malo starejši pa poslušajo Radio Celje.
- Poslušanost radijskih postaj v Vojniku in na Celjskem se zelo malo raziskuje.
- Najbolj prepoznavna radijska voditelja sta Janko in Diana ter Denis Avdić (kljub temu da je postaja Radia 1 manj poslušana kot Radia Celje).
- Voditelji skušajo pritegniti poslušalce z dobrim glasbenim izborom, ki posega tudi po zabavni slovenski glasbi, s popularnimi glasbenimi gosti, temami, novicami iz sveta glasbe, tudi nagrade, glasbene želje, akcije itd. imajo pomembno vlogo pri poslušanju radijskih programov.
- Za dober radijski program se morajo radijske postaje nenehno truditi in se seveda prilagajati krogu poslušalcev.
- Za pridobitev radijske frekvence je poseben postopek in v Sloveniji imamo glede medijev Zakon o medijih (Zmed), ki je začel veljati 26. 5. 2001 in zakon o spremembi Zakona o medijih (Zmed-B) z dnem 22. 6. 2012.
- Veseli nas, da bo imel Radio Celje 19. septembra 2014 že 60 let svojega obstoja.

Menimo, da bo radio ostal naš sopotnik na poti, v službi, v gospodinjstvu itd. Radio je medij, ki lahko hkrati obvešča veliko množico ljudi. Radio prenaša le zvok, nam pa z dobro glasbo, zanimivimi in smešnimi moderatorji tudi polepša dan.

5 VIRI IN LITERATURA

- [1] Feltrin M., Informativni programi komercialnih radijskih postaj (diplomsko delo), Fakulteta za družbene vede, Ljubljana, 2003.
- [2] <http://radiosi.eu/marketing/poslusanost/> (Citirano: 24.2.2014)
- [3] <http://www.mediana.si/medianini-aduti/mediana-rm/> (Citirano: 24.2.2014)
- [4] <http://www.mediapool.si/index.php/news> (Citirano: 24.2.2014)
- [5] <http://www.rtv slo.si/kultura/drugo/cas-da-se-ozremo-po-zgodovini-radia-in-televizije/294498> (Citirano: 15.2.2014)
- [6] http://www.radio.rtv.si/?url=radijske_postaje (Citirano: 15.2.2014)
- [7] <http://rtvslo.si/razgodovina/spl.htm> (Citirano: 15.2.2014)
- [8] <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Feltrin-Mateja.PDF> (Citirano: 16.2.2014)
- [9] http://www.cirkulane.hamradio.si/data/upload/Antene_1del.pdf (Citirano: 25.2.2014)
- [10] <http://www.radiocelje.com/index.php?stran=onas> (Citirano: 25.2.2014)
- [11] <http://www.akos-rs.si/analogni-radio> (Citirano: 16.2.2014)
- [12] <http://bos.zrc-sazu.si/cgi/neva.exe?name=ssbsj&tch=14&expression=zs%3D63048> (Citirano: 16.2.2014)
- [13] <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO1608>(Citirano: 16.2.2014)

6 PRILOGE

6.1 Anketni vprašalnik

6.2 Rezultati Mediane RM

ANKETA

Pozdravljen/a! Sva **Eva Hvalec** in **Mojca Cvikel**, učenki 9. a razreda OŠ Vojnik. Tema najine raziskovalne naloge je **poslušnost radijskih postaj**. Odločili sva se, da na to temo izvedeva anketo, zato te prosiva, da jo **skrbno** prebereš in **iskreno** odgovoriš na vsa vprašanja. S tem nama pomagáš priti do pomembnih podatkov, ki bodo temelj same raziskave.

Anketa je anonimna, zato te prosiva, da se nanjo **ne** podpisuješ.

Spol: **M** **Ž** **Starost:** _____ **let**

1. Katero radijsko postajo največkrat poslušáš?

- a) _____ b) Nobene

2. Mogoče veš, na kateri frekvenci je ta postaja?

- a) Da, _____ (zapišite frekvenco) b) Ne

3. Kdaj oz. kje ponavadi poslušáš to radijsko postajo?

- a) V avtomobilu b) Med hojo c) Pred spanjem
č) Med učenjem d) Med izvajanjem športnih aktivnosti e) Med počitkom
f) Drugo: _____

4. Približno koliko časa na dan poslušáš to radijsko postajo?

- a) Do 1 uro b) 1-2 uri c) 2-5 ur č) več kot 5 ur

5. Zakaj je ravno ta postaja tvoja najljubša? Zaradi:

- a) Dobre glasbe č) Popularnosti te postaje med sovrstniki
b) Nagradnih iger, kvizov d) Novic o vremenu, prometu, tračev,...
c) Zabavnih radijskih voditeljev e) Drugo: _____

6. V katerem primeru zamenjš radijsko postajo?

- a) če mi glasba ne ustreza č) V času nezanimivega programa (oddaj)
b) V času novic e) Drugo: _____
c) Če je slab sprejem/ signal

7. Katerega radijskega voditelja na svoji najljubši postaji poznaš?

- a) _____ (zapiši katerega) b) Nobenega ne poznam

8. Ali se ti zdi radio pomemben medij v današnjem vsakdanjiku?

- a) Da, ker _____
b) Ne, ker _____

Iskreno se ti zahvaljujeva za sodelovanje!

Naziv radijske postaje	DOSEG (%)
Radio 1	8,9
Radio Antena	5,2
Štajerski val	2,7
Radio Center	2,6
1. program Radia Slovenija	2,4
Radio Veseljak	2,3
Moj radio	2,2
Radio Aktual	1,9
Radio City	1,8
Radio Rogla	1,7
Radio Celje	1,5
2. program Radia Slovenija, VAL 202	1,3
Radio Sraka	1,0

vir: Mediana RM

januar 2013 - januar 2014

Spol: vsi

Starost: 10 - 15

Izobrazba: vsi

Dohodkovni razred: vsi

Regije: R3 (Celjska regija)

N: 214

Naziv radijske postaje	DOSEG (%)
Radio Antena	16,0
Radio Center	14,7
Radio 1	10,2
Radio Rogla	6,5
Radio Kum Trbovlje	4,1
Moj radio	3,3
Radio Aktual	2,9
Radio Veseljak	2,6
Radio City	2,0
2. program Radia Slovenija, VAL 202	1,9
Radio Ognjišče	1,1
Radio Hit	0,9
Štajerski val	0,9
Koroški radio	0,8
1. program Radia Slovenija	0,3

vir: Mediana RM

januar 2013 - januar 2014

Spol: vsi

Starost: 16 - 20

Izobrazba: vsi

Dohodkovni razred: vsi

Regije: R3 (Celjska regija)

N: 249

Naziv radijske postaje	DOSEG (%)
Radio Center	15,9
Radio Antena	14,8
2. program Radia Slovenija, VAL 202	13,5
Radio 1	13,1
Radio Aktual	7,7
Radio Rogla	7,1
Radio City	6,5
Radio Veseljak	4,5
1. program Radia Slovenija	4,3
Radio Kum Trbovlje	3,8
Štajerski val	3,3
Radio Celje	3,2
Radio Si	2,4
Moj radio	2,1
Radio Velenje	1,6
Radio Ognjišče	1,6
Radio Hit	1,1
Koroški radio	1,1
Radio Sraka	0,6
Radio Salomon	0,5
Radio Krka	0,4
Radio Maribor	0,4
3. program Radia Slovenija, ARS	0,3
Radio Ekspres	0,3
Radio Alfa	0,2
Radio Študent	0,1
Radio Univox	0,1
Radio Pohorje	0,1
Radio Murski val	0,1
Radio Net	0,1

vir: Mediana RM

januar 2013 - januar 2014

Spol: vsi

Starost: 21 - 50

Izobrazba: vsi

Dohodkovni razred: vsi

Regije: R3 (Celjska regija)

N: 1920

Naziv radijske postaje	DOSEG (%)
1. program Radia Slovenija	16,8
2. program Radia Slovenija, VAL 202	11,8
Radio Celje	10,9
Radio Veseljak	6,1
Štajerski val	5,3
Radio Kum Trbovlje	5,1
Radio Ognjišče	4,1
Radio Rogla	3,4
Radio Center	2,7
Radio Aktual	2,3
Radio 1	2,2
Radio Sraka	2,0
Radio Antena	1,8
Moj radio	1,7
Radio Velenje	1,5
Radio City	1,2
Koroški radio	0,7
Radio Maribor	0,5
3. program Radia Slovenija, ARS	0,3
Radio Celjski val	0,3
Radio Si	0,2
Radio Hit	0,1
Radio Europa	0,1
Radio Murski val	0,1
Radio Bakla	0,1
Radio Ekspres	0,1
Radio Romc	0,1

vir: Mediana RM

januar 2013 - januar 2014

Spol: vsi

Starost: 51 - 75

Izobrazba: vsi

Dohodkovni razred: vsi

Regije: R3 (Celjska regija)

N: 1355